

Johann Joachim Schoepffer

Programma Quo Suo, Atque Inclyti Iuridici Ordinis Nomine Ad Dissertationem Inauguralem ... Dn. Cornelii Verdunck Hamburgensis De Necessitate Consensus Paterni, In Nuptiis Liberorum. Pro Consequendis Summis, In Utroque Iure, Honoribus Et Privilegiis Die 28. April. Deo Annuente ... Invitat Johannes Joachimus Schöpffer ... : [PP. d. 10. April A. M.DC.XCIIIX. Sub Sigillo Facult. iuridicae.]

Rostochi[i]: Wepplingius, [1698]

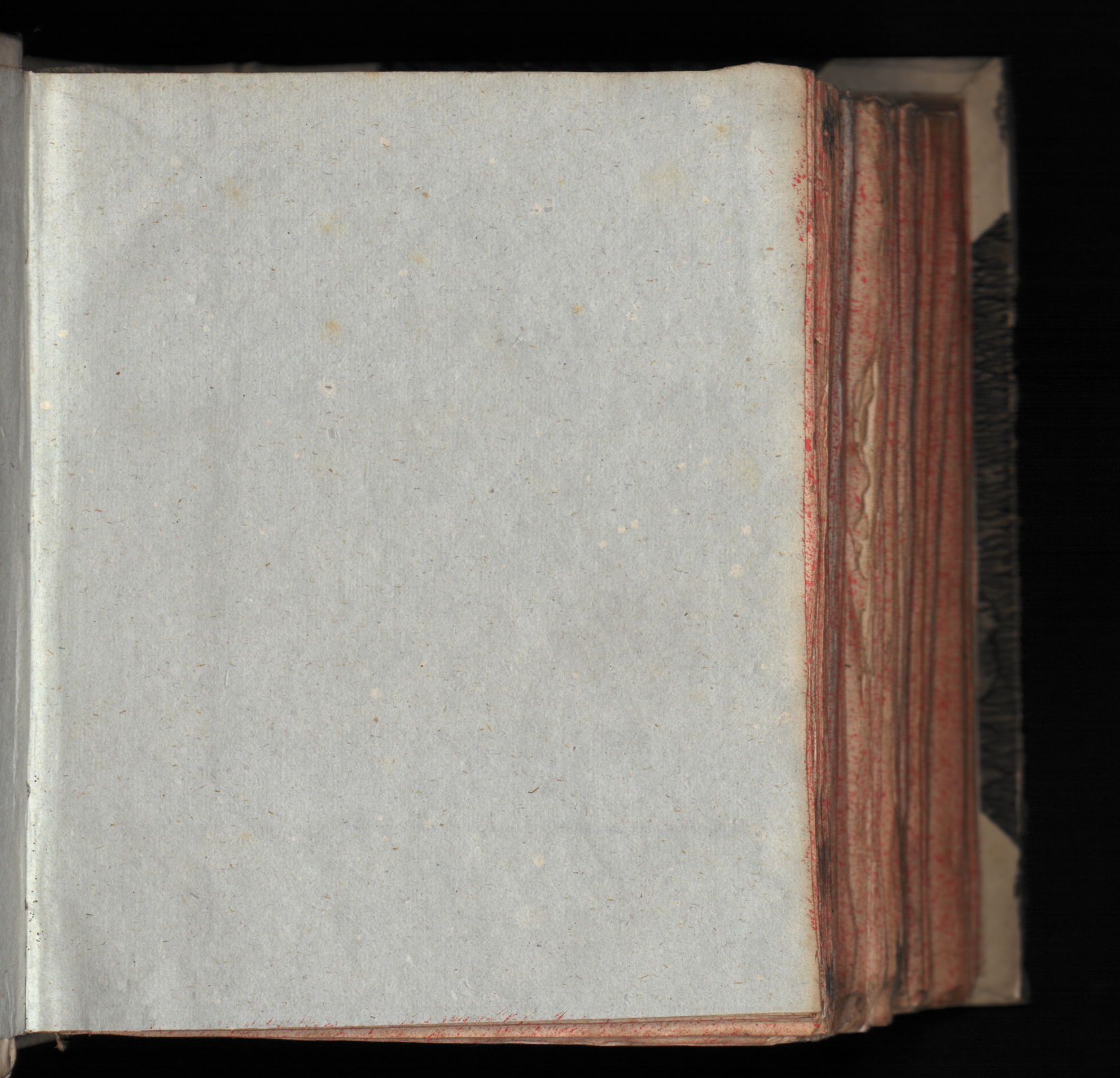
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn747419701>

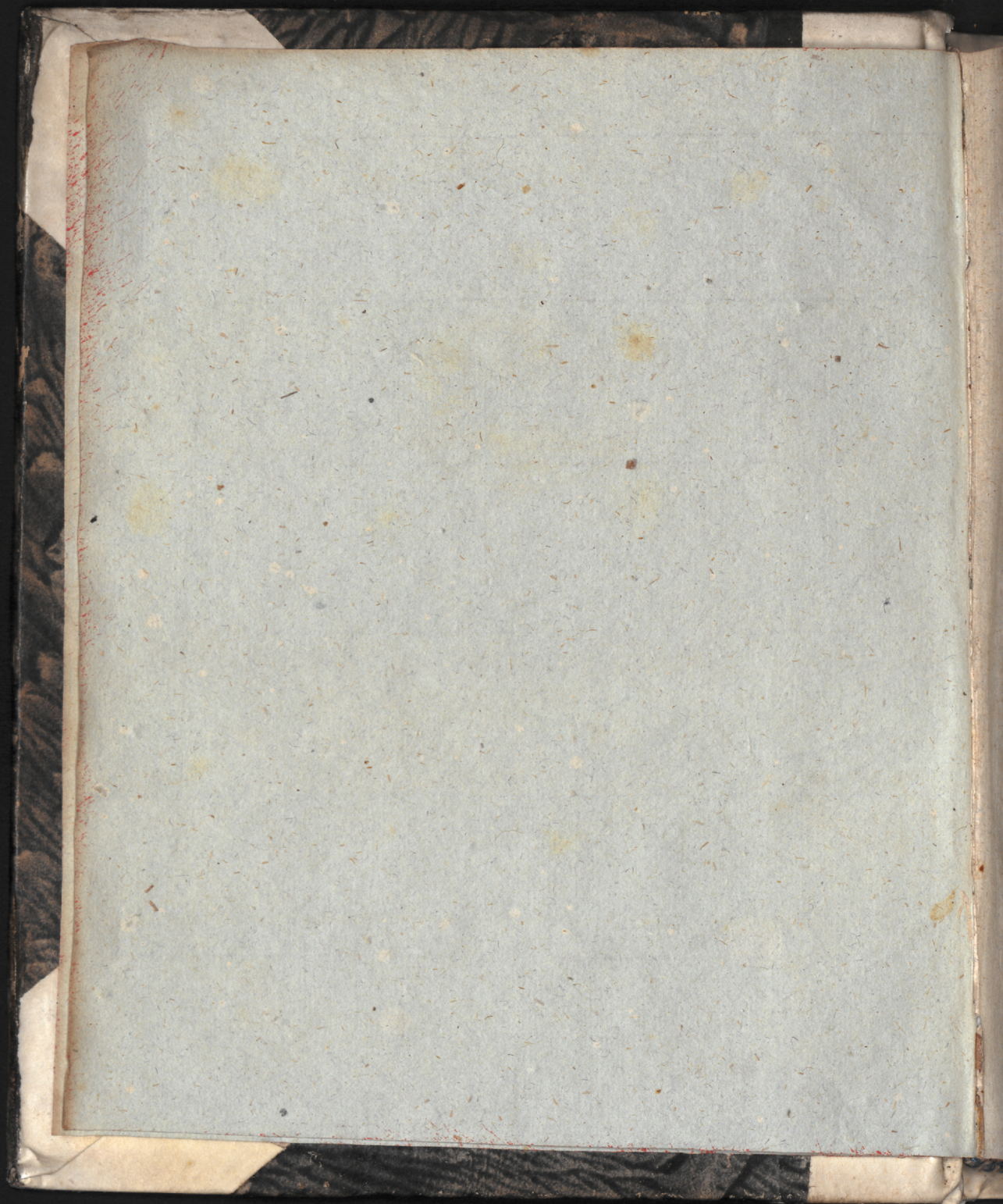
Druck Freier Zugang

N. N. 2 (38.)

6. 89/

34

26

PROGRAMMA

QVO
SUO, ATQVE INCLYTI JURIDICI ORDINIS NOMINE
AD
DISSERTATIONEM IN AUGURALEM
VIRI
PRÆNOBILIS atq; DOCTISSIMI
DN. CORNELII VERDUNCK
HAMBURGENSIS
DE

NECESSITATE CON- SENSUS PATERNI, IN NUPTIIS LIBERORUM.

PRO CONSEQUENDIS SUMMIS, IN UTROQUE JURE,
HONORIBUS ET PRIVILEGIIS,
DIE 28. APRIL. DEO ANNUENTE, HABENDAM
MAGNIFICUM DN. RECTOREM, NOBILISSIMUM ATq;
AMPLISSIMUM UTRIUSQUE REIPUL. SENATUM, CAETERO Sq; O
MNES, OMNIUM ORDINUM, CIVES ACADEMICOS ET LITERA-
TOS, EORUMq; FAUTORES OBSERVANTER,
OFFICIOSEQ; INVITAT

JOHANNES JOA-
CHIMUS Schöpffer

J. U. D. ET COD. FROF. DUCAL. COMES PALAT. CÆSAR.
CONSISTOR. DUCAL. ASSESSOR, ET HODIE FACULT.
JURID. DECANUS.

Rostochl Typis JOH. WEPPLINGII, Univ. Typogr.

de præstantia iuris Romane.

Enerandas Roma-

nas Leges, divinitus, per ora
piorum Principum promulgatas esse,
Pontifex Maximus Johannes VIII.
Can. 17. Cau. 16. qu. 3. testatur. Di-
gnum nostris legibus elogium! quis-
quis etiam Johannes ille VIII. fuerit.
Vid. Excell. DN. D. Becmann *Syn-
tagm. dign. illustr. Diss. 16. Cap. 4.
§. 2.* Collectum enim Jus Roma-
num, revisum, emendatum ac pro-

mulgatum est, à tali Imperatore, qui totus eo extendit curam,
ut jus antea confusum, in luculentam erigeret consonantiam, ut
ars esset boni & equi. l. 1. pr. ff. d. 7. §. 7. Nec spes Justinianum fefellit,
tanta enim jus Romanum fulget æquitate, ut ad quos populos ar-
ma Romana pertingere nunquam potuerunt, eo leges Romanae,
sine vi ulla, solâ justitiæ suæ gloriâ triumphantes, pervenerint. To-
ta enim fere Europa, jus Romanum veneratur, atque ut commu-
ne jus adoptavit. Germania præcipuè, ad finem vergente seculo
XV. & initio seculi XVI. hoc Jus ut commune recepit Vid. Illu-
stre DN. Strykium *in usui moderno ff. præmisso erudito discursu
prelimin. §. 24. seq.* Ex quo tempore, ad nostram usque ætatem,
hujus juris Romani constans ac immota perstitit auctoritas, ut pal-
mam in hoc, & priori seculo, Juri Saxonico præripuerit. Mar-
chia enim Brandenburgensis, Ducatus Megapolitani, Brunsvicenses,
ac Pomeraniæ repudium juri Saxonico miserunt, recepto jure civi-
li Romano. Imo in ipsa Saxonia quicquid expresse mutatum non
est, id relinquitur sub dispositione juris communis, hoc est, Romani
Excellent. DN. Maurit. *in Præfat. erudit. Consil. præfixa, add. Conf.
Cbilon. 7. n. 10. Carpz. Dec. 288. n. 20. ibig. alleg.* Nam in Imperio
Romano, simili modo, quo olim, per jus, per Excellentiam, intelli-
gitur Romanum. Quo collimat Ordin. Judic. Aul. Tit. 7. quan-
do præcipit: *Daß das Corpus juris Civilis & Canonici allezeit
auff der Reichs-Hoffrabs-Tafel seyn solle, damit man sich derselben
gebrauchen*

gebrauchen können. Cum ergo ex sententia Augustissimorum Imperii Imperatorum, Electorum, Principum ac Statuum, jus Romanum pro lege, norma ac regula servandum sit, sua sponte sequitur, omnes imperii subditos præcise obligatos esse ad observantiam legum Romanarum, nisi lege posteriori vel consuetudine fuerint abrogata, juxta illud Demosthenis in l. 2. ff. d. Leg. ibi: *Lex est, cui omnes obtemperare convenit, tam ob alia multa, cum vel maxime eo, quod omnis lex inventum ac munus Dei est.* Autoritate namque nutuque legum docemur, domitas habere libidines, coercere omnes cupiditates, nostra tueri, ab alienis mentes, oculos, manus abstinere, ut loquitur Tullius Lib. 1. d. Orator. Leges enim sacratissimæ audiunt, quia constringunt hominum vitas, iisque præscribunt, quid sequendum, quidve fugiendum sit l. Leges 9. C. d. Leg. Quæ sententia sacris ex asse conformis, ad Rom. 13. Verum quid si subditus, sprete legum autoritate, actum, contra legum prohibitionem celebret, an ipso jure hic actus nullus est? decusum hoc dubium ab Imperat. Theodos. & Valent. in l. Non dubium 5. C. d. LL. ibi: *ut ea, quæ lege fieri prohibentur, si fuerint facta, non solum inutilia, sed pro infectis etiam habeantur. Licet legislator fieri prohibuerit tantum, nec specialiter dixerit, inutile esse debere, quod factum est.* Quæ verba eum adeo sint clara atque perspicua, nullum ne minimum quidem dubium relinquere posse videntur, nisi his perspicuitatis ac certitudinis palmam dubiam redderet Ictorum solenne axioma: *Multa prohibentur fieri, quæ facta tolerantur.* Seu multa ab initio facilius impediuntur, quam si facta fuerint rescinduntur Carpz. L. 2. def. 99. n. 11. vel ut verbis utar Innocentii 3. cap. *Quemadmodum* 25. X. d. jure jur. in fin. Interdum contractum non dirimit, quod impedit contrahendum. Exemplo sint donationes inter conjuges, has enim Majores nostri inter virum & uxorem prohibuerunt, ne concordia pretio conciliari videretur, neve melior in paupertatem incideret, deterior verò ditior fieret, ut loquitur Imperator Antoninus l. *Hæc Oratio* 3. pr. ff. d. donat. inter vir. & uxor. Et adeo quidem donationes hæ inter conjuges prohibentur, ut ne qui sem pactum valeat, si in dotalibus instrumentis alter alteri promiserit, donationes, constante matrimonio

monio factas, non esse revocandas *l. illud convenire §. §. i. ff. d. pact.*
dotal. adjecta ratione: quia hoc pacto jus civile impugnatur. Hac
 tamen gravissima prohibitionē non obstante, si conjux conju-
 gi quid donaverit, toleratur, & morte donantis confirmatur
l. Donationes 25. C. §. l. 32. §. 2. seq. ff. d. donat. inter vir & uxor. Varia
 hujus axiomatis occurrunt exempla, in tutore in testamento non
 recte dato, sic curator testamento à patre non recte datur *l. 1. §. 3.*
ff. d. confirm. tutor. si vero datus sit, à Magistratu confirmandus
 est *d. l. 6. ff. eod.* Et Mulier liberis non recte testamenti tuto-
 rem dat *d. l. 1. §. l. 2. ff. d. t.* sed si mater tutorem dederit, à Magistratu
 confirmatur *d. l. 2.* Neque per epistolam, neque ex imperfecto
 testamento tutorem recte dari, indubitati juris est, rescribit Imper.
 Alexander *l. Neque per epistolam 2. C. d. confirm. tutor.* si tamen
 pater in codicillis testamento non confirmatis dederit tutorem,
 confirmatur à magistratu *l. 1. §. 1. ff. d. confirm. tut.* Nec sen-
 tentia sub conditione à iudice ferenda *l. 1. §. 5. ff. quando appelland.*
fit Si tamen dicta fuerit, non rescinditur *d. l.* Nec ad tempus rele-
 gatis bona auferenda sunt, sed reprehenduntur ejusmodi senten-
 tiæ *l. Relegatorum 7. §. 4. ff. d. Interd. & relegat.* sic tamen, ut non
 infirmarentur sententiæ, quæ ita sunt prolatae *d. l.* Ex quibus aliisq;
 exemplis colligitur supra allegatum juris brocardicum: *Multa*
prohibentur fieri, quæ facta tolerantur. Insignis tamen ejus
 reperitur abusus in materia matrimoniali. Hoc enim potissi-
 mum moti statuunt, nuptias, in gradu, contra jus divinum, con-
 tractas, non esse dissolvendas Beust. *d. Connub. part. 2. qv. 52. Richt.*
Dec. 11. n. 26. maxime si nolint separari Struv. *Ex. 29. tb. 50.* juxta
 quam opinione m, frater sororem, consummato matrimonio, ut
 uxorem retinere posset, nec rescindendum foret matrimonium.
 Sed malè; Incestus enim toties iteratur, quoties de novo con-
 cumbunt, hinc rectius sentiunt Brunnem. in *l. Eccl. L. 2. c. 16. §. 27.*
ibiq; Stryk. Brunnem. *ad autb. Ex Complexu C. d. Incest. & inut.*
n. 9. Farinac. Qv. 149. n. 144. ibiq; longa seriè allegati quæ senten-
 tia ex jure civili confirmatur *§. 12. l. d. Nupt. l. 4. C. d. Incest.*
& inut. nupt. Jure Canonico hæc sententia extenditur usque
 ad quartum gradum, *ut non differatur de divor. sententia Cap. 1.*
X. d.

X.d. consanguin. Caffin. Idem dicendum, licet frater & soror, vel alii cognati iure divino prohibiti, ignorantes vinculum consanguinitatis nuptias contraxerint L. *Qui contra C.d. Incest.* inutil. ibi: *si errore comperto, coniunctionem sine ulla procrastinatione diremerint.* Contra tot, tantosque textus ergo nihil operabitur illud dictum: *Multa ab initio facilius impediri, quam si facta fuerint rescindantur.* Consentit nobiscum Frider. Balduin. in *cas. consc. lib. 4. Cap. 13. Cas. 9.* qui tamen in eo graviter hallucinatur, quod contrahentes incestas nuptias graviter puniendos velit, *etiamsi in scii hoc fecerint.* Nisi Balduin. intelligas vel de incitiâ juris, vel de continuato concubitu, postquam propinquitatis certiores redditi sunt *d.l. qui contra 4. C.d. incest.*

Simili colore, vel potius fucio, utuntur Doctores, statuendo: *Matrimonium sine consensu parentum contrahendam prohiberi, contractum vero non rescindi;* Quod multa dicantur impedire matrimonium contrahendum, quæ jam contractum non dissolvunt Carpz. *L. 2. def. 60. n. 12. & P. 4. C. 20. d. 15. n. 4.* Richter. *Dec. 8. n. 55.* Verum quam inepte hoc axioma ad præsentem causam trahatur, Paulus nos docet l. *Nuptia 2. ff. d. R.N.* ibi: *Nuptia NB consistere non possunt, nisi consentiant omnes, id est, qui cœunt, quorumque in potestate sunt.*

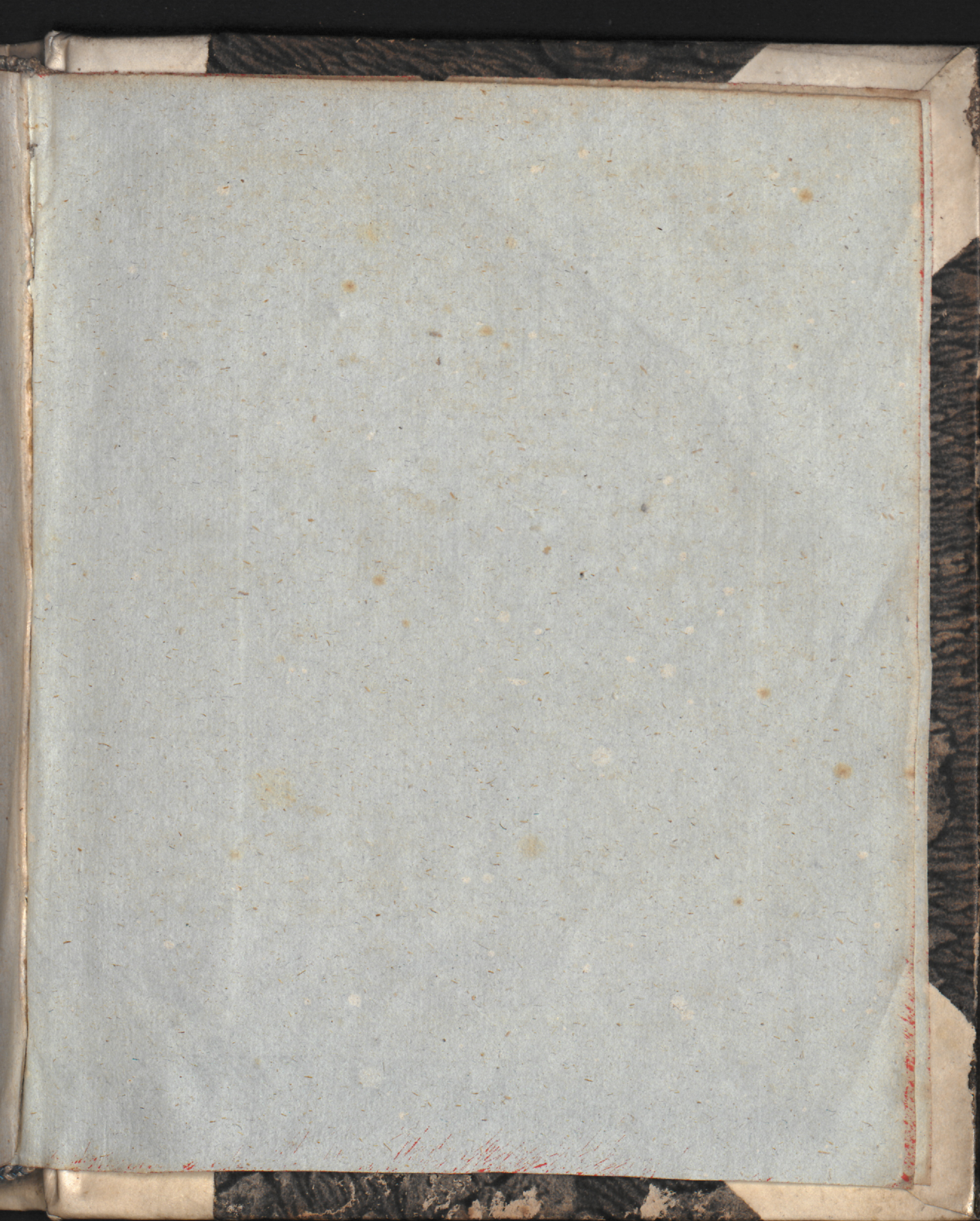
Nec jus Canonicum, in hac quæstione divortium facit à jure civili, sed ex affe cum eo conspirat, requirendo, in nuptiis liberorum *consensum eorum, in quorum potestate sunt.* Papa Nicolaus in c. *Nostres 3. C. 30. qu. 5. add. C. Honorantur 13. C. 32. q. 2.* Quod præceptum canonicum, si quis transgressus fuerit, non matrimonium, sed contubernium, imo stuprum, fornicationem, atque adulterium iniisse censetur c. *Aliiter legitimum non fit 1. C. 30. qu. 5.* Idem confirmat Papa Clemens in Decretalibus *Cap. Videitur 3. X.* qui *matrim. accus. poss.* ibi: *si non interfuerint & consensum non adhibuerint, sc. parentes, secundum leges, NB nullum fiat matrimonium.* Quibus verbis jus Romanum non tantum confirmatur, sed expresse quoque nullum declaratur matrimonium, sine consensu parentum initum. Qui textus cum adeo sint perspicui, non nisi inepte illud juris brocardicum: *Multa prohibentur fieri quæ facta non rescinduntur,* huc trahi potest, Lex enim *5. C. d. LL.*

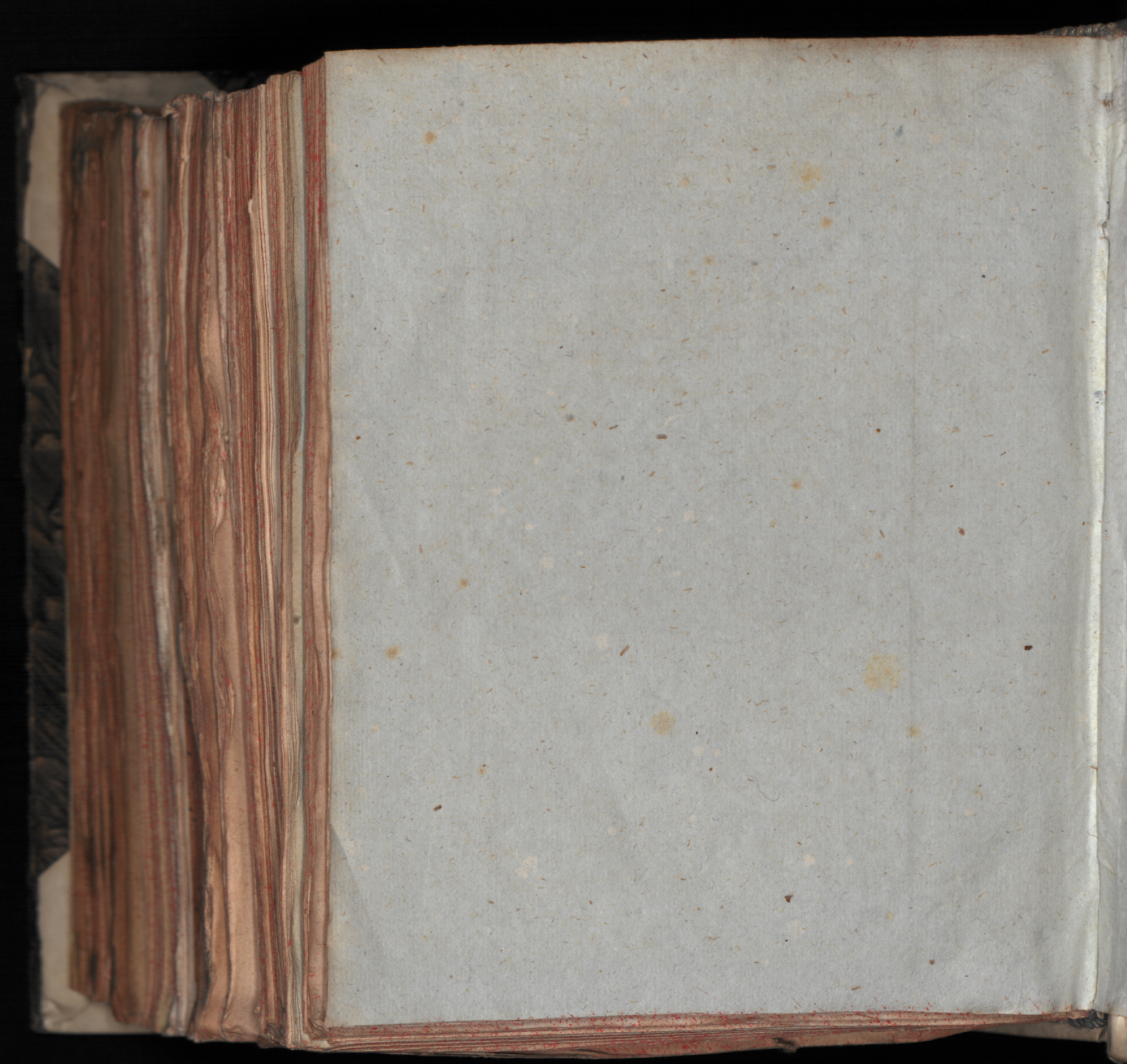
LL. nobis regulam exhibet, quod omnis actus contra legem pro-
 hibentem, gestus ipso iure nullus sit; ab hac regula non receden-
 dum; nisi alia lex actum, si de facto, ut loquuntur, celebratus
 sit, sustineat. Quoties vero talis lex non reperitur, vel lex expressis
 verbis, ut in nostro casu, actum contra legis prohibitionem ge-
 stum, nullum declarat, toties actus nulla ratione sustineri potest.
 Merito ergo in legum laqueos incidunt liberi, qui sine parentum
 consensu, contra expressam legum prohibitionem, nuptias ineunt
arg. l. ult. §. 5. C. d. bon. qua. lib. Nec puella virginittatis, ut damni
 irreparabilis iacturam obicere potest ad impediendam matrimo-
 nii illegitimè contracti, nullitatis declarationem, quæ sibi imputat;
 quod rei inestimabilis non maiorem habuerit curam *arg. Genes.*
c. 24. vers. ult. sine consensu enim parentum Amasio sui copiam
 facere non debebat. Quæ ergo virginale claustrum, contra leges
 alicui aperiendum concessit, hac deditioe turpissima, non præmi-
 um, sed gravissimam promeruit poenam *arg. l. Postliminio 17. ff. d.*
captiv. ubi armis victi si hostibus se dederint, legum beneficio
 indigni judicantur, quanto magis Legum beneficio indigna erit
 deflorata, quæ non vi vel armis coacta, sed studio ac dolose juveni,
 contra parentum prohibitionem & dissensum, se prostituit. Fru-
 stra ergo leges invocat foemina imprægnata, quæ contra leges
 committit, ut loquitur J. C. in *l. Auxilium 37. in fin. ff. d. Minor.*
add. l. sancimus 15. C. de. Judio. Multaqve valde absurda ex hac
 sententia sequerentur, si concubitu illicito patria eludi posset po-
 testas. Liberis enim facultas daretur parentibus jus, ex patria
 potestate quæsitum, etiam invitis, foeda corporum commixtione
 extorquendi, cum alias potestatem in personas sibi subjectas il-
 libatam esse oporteat, nec cuiquam hominum jus suum detrahi
§. 2. J. d. his qui sui vel alien. ut ne princeps quidem alicui jus ple-
nè quæsitum auferre possit l. 2. ff. d. his qui sui vel al. l. 2. §. 23. C.
d. Veter. jur. enuel. quod in specie de patria potestate in *l. Nec a-*
vus 4. C. d. Emancipat. liber. rescribitur, quam absurdum vero
 esset, Principem non posse cogere parentes, ut liberos, de sua po-
 testate dimittant *d. l. 4. C. d. emancip.* liberos vero ipsos, propria au-
 thoritate, contra *§. fin. J. qu. mod. jus patr. pot. solu.* illicita, ac omni-
 honestâ lege prohibita corporum conjunctione, patris jus inter-
 verte: e

vertere posse. Servus Romanus si a Domino suo aufugiat, sui
furtum facere intelligitur L. Ancilla 60. ff. d. furt. l. 1. C. d. serv. fu-
git. nec domini sui jus, ulla ratione, intervertere poterat, ne qui-
dem per utucapionem bonæ fidei possessoris §. 2. J. d. Usucapion.
Quid aliud faciunt liberi, qui sine parentum consensu coeunt, quam
quod sui furtum faciant, ergo invitis parentibus, ex tam illicito
concubitu, nihil quicquam juris Parentibus detrahi oportet Quod
pluribus illustrare supersedeo, cum Vir Prænobilis atque
Doctissimus DN. CORNELIUS VERDUNCK J U Can-
dit hunc laborem, loco dissertationis Inauguralis executus sit.
Lucem hic candidatus noster, primo, Hamburgi, in cele-
berrimo illo inferioris Saxoniae, imo totius Imperii Romano
Germanici emporio, die 17. Septembr. A. O. R. M. DC. LXXV.
adspexit, ac in memoriam sacri lavacri, patris sui dilectissimi præ-
non in insignitus est. Patrem, adhuc superstitem, omni filiali ob-
sequio debitaque observantia, omnique honore veneratur Can-
didatus noster Virum Nobilissimum atque Amplissimum Dn Cor-
nelium Verdunck. Serenissimi ac potentissimi Electoris Branden-
burgici Commissarium bellicum, ac Veredariorum Præfectum.
Avum ex hoc Patre nactus est Virum Nobilissimum & maximè
strenuum Dn Jacobum Verdunck. Præfectum navis bellicæ, qui
Rei publicæ Venetæ strenuas præstitit operas, contra Christiani
nominis insensissimum hostem Turcam, in gravissima, totoque
terrarum orbe celeberrima Candia expugnatione, Matre gavi-
sus est, Anna Sammers Molenus, foemina dum viveret, sui se-
xus virtutibus fulgidissima, quæ patre nata est Viro Nobilissimo
atque Amplissimo Dn. Lambert Sammers Molenus, Cursorum
publicorum Amstelodamensium præfecto gravissimo. Ho-
rum Parentum singulari cura, à primis incunabulis in timore
Domini educatus, ac privatæ Præceptorum curæ commissus est,
qui teneram ejus ætatem pietate, virtutibus, literisque imbuerunt.
In maturiori vero ætate Berolinum missus est, ut celeberrimas
Amplissimæ illius civitatis Scholas frequentaret, & cum in Schola
Berolinensi civica, in humanioribus non contemnendos fecisset pro-
fectus, ad Gymnasium Joachimicum translatus est, in quo ulterio-
ribus optimarum Artium studiis, à celeberrimo illius Gymnasii Re-
ctore DN. Vechnero enutritus est, talemque se exhibuit, qui en-
comio

temio à Virò prælaudato dimissus sit, cuius concepta verba sunt:
Sed ex quo tempore, apud nos vixit, ita quidem vixit, ut
quod sibi ad literas excolendas constitutum esset tempus,
optime impenderet, Præceptoribus suis dicto audientem,
se præberet, doctrina & disciplina modeste se applicaret,
pravorum consortia, vitaret, & literis humanioribus, pro
virili, incumberet. His noster Candidatus ad altiora dimissus est,
 Prima juris rudimenta in illustri Academia Francofurtensi po-
 suit, prælucente Virò Consultissimo Amplissimo atq; Excellen-
 tissimo Dn. Coccejo, Jcto eminentissimo, Fautore ac Compa-
 tre nostro æstumatissimo, Primaq; legum elementa, præeunte Virò
 Nobilissimo, atq; Excellentissimo Dn. Fuchio, tunc in Francofur-
 tensi, Juris Professore Publico, nunc superioris Camerae Judiciariae
 Berolinensis Assessore, gravissimo, pertractavit. Tantorum Jctorum
 præceptis instructus, ROSETUM HOC salutat, continuaturus
 studia laudabiliter inchoata, in quo Excellentissimos ac Consultis-
 simos Juris Professores, publice in omnibus Jurisprudentiæ partibus,
 docentes, quæ decet, hoc est, summa attentione, audit. Cum ve-
 ro intelligeret examen perpetuum memoriæ consulere, ac Judici-
 um nimium quantum acuire, precibus me sollicitavit decentibus,
 ut ei omnem Jurisprudentiæ partem, à capite ad calcem, singulis
 diebus, alterâ horâ matutinâ, alterâ pomeridianâ, privatâ curâ,
 perpetuis examinaibus, inculcarem; Qui labor, Dei immortalis
 favore, prosperissimos nactus est successus, ut suorum studiorum fi-
 duciâ fretus, Amplissimæ Juridicæ FCTi nomen modeste daret. In-
 stituto quæ die 3. Novembr. Anno 1697. examine, ut vocant, rigoro-
 so, dignus, omnium calculo, deprehensus est, qui nomen inter Can-
 didatos juris mereretur, dignusq; qui ad altiora adspiraret. Thema
 Inaugurale consensu Amplissimæ Facultatis Juridicæ sibi elegit, præ-
 sens, inter Theologos ac Jctos satis controversum, quod: publicè
 placido eruditorum examini die 28. April. exhibiturus est. Hunc ergo
 Disputationis actum, ut Magnificus Dn. Rector, Utriusque Reipubl:
 Proceres Excellentissimi, omnesq; Jurisprudentiæ fautores ac culto-
 res, sequestratis gravioribus negotiis, sua præsentia illustrare
 velint, summo studio & affectu rogo atq; contendo.

PP. d. 10. April. A. M. DC. XCII. X. Sub Sigillo Facult. Juridicæ:

Vt igitur ad nostram redeamus o
iure suo; quippe ex voluntate vel potius
tarium et consignationem suarum reru
conficere et cauere intermiserat, l. 6.
iniuria vero vsumfructum in mariti testa
suo testamento imminuere studuerat.

Quam ob rem si quis omnino
flamentum dixerit, erraret vehemen
significat legem; vniuersitati bonorum
rum scriptam. Adeoque, si iuri con
per se subsistit. Quo nihil impe
capitula sua quaeque labe concider
haeredi accrescant, vel alii cedant.

duae nostrae neque impeditae neque
mentum legitime conditum, subsistebat
quingentos iochimicos eius fidei haud
diebantur.

Sed licebat filiae, cuius fauore excel
lidus reperiebatur, iure suo non uti. I
tris haereditatem repudiare, bonaque on
committentis voluntate, quam sequi ma
gauerat, sibi vindicare. Neque, sola hor
metuendum erat, animum pro haerede
Si eum quidem demum in l. 20. D. d. ad
VLPIANVS dicit pro haerede se gerere, qui
haeres, quod non tam facti sit, quam anin

B

9
ia quidem
oris inuen
ditariarum
Trebellian
relictum
patris te
amentum
e relict
reperitur;
ria eius
vt vel
gitur vi
e testa
uatenus
on egre
lo inua
a, ma
s fidei
se obli
nsione,
clarari.
haeredit.
quasi
animo
esse